

IX. T ó l d a l é k.

Költ Junius 21 - dik napján. 1805.

Nagy Méltóságú Fuchs Ferentz Xaver

Egri Ersek Eő Excellentiájáról irt versek
Aprilis' 25-ik napján 1805-ik esztendőben.

1.

A' Fő Pásztor látogatja az ő kedves juhait!
Hogy ő vélek közülhellel kegyelmének javait,
Es hogy nékik szívből nyujtson lelki testi hasznokat,
Egyetemben is ő töllök távaztasson károkat.

2.

Ne fély szeléd jó juhocska ragadozó farkastul,
Ha szintén is dühös szemmel reád rohan nyájastul,
Itt Pásztorod, és Gyámolod, itt Tanítód, Orvosod!
Segél, támogat, tanítgat, meg javittya forsodot.

3.

Ő el hajtya mind Fő Pásztor mérges ellenségedet,
A' farkast, Tygrist, Orozlányt kik szomjuzzák vére-
det,
Es el vészén jó mezőre, szép legellőt mutatván,
Kegyességgel, nyájassággal, körülötted járulván.

4.

O Kegyelmes kegyes Pásztor védelmezd juhaidat,
Kik oltalmad alá futnak ölelik lábaidat,
Fogadd szives kebeledbe jó Atya! fiaidat!
Kegyelmes és mi Fő örzönk Te kisdet nyájaidat.

5.

Itt az A a r o n veszfzejével tündöklő Nagy 's Fő Pa-
punk!

)C

Kinek Atyai áldását mi hivei el kapunk :
 Látva világ szépségének mint himbozik veszfizeje,
 Az erköltsnek, szent életnek mert valóban ő teje !

6.

Mint ama második Mojzes e' világnak tengerén,
 Ő át' ví'zen benneteket kik vagytok az Ő megyén;
 Tsuda Pásztori bonyával széjjel olzván v zeket,
 A menyei szép egekben vezérelvén Titeket

7.

Régtől! fogva ghajtottuk látni kegyes színedet,
 Fordítsd hozzánk szegényekhez TE érzékeny szíve-
 det;

Meg telt egyszer örömünk, már Dios-Győr Fő Pa-
 podat !

Ersekedet, kormányozó', láttad diadalmodat !

8.

Mond jó megye hiv szivedbül Téged Isten dicsérjük !
 Mivel szívünk kívánságát, 's te'lyunkat már el é'jük :
 Enekeld Egri Fő Megye Simonnal Fő Pappal !
 Látták Uram én szemeim kit küldötté : — jöj halál !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

9.

Nagy a' hired ! nagy a' neved ! nagy szépséged !
 nagy Érsek !

Ő tartásatok e' nagy lelket , ti magos, 's kegyes Egek !
 Ezt Nyitra már meg mutatta ezt szol mostanság Eger !
 Tökélletes életedet gonosz nyelv rágni nem mer.

10.

Tartsd meg Uram Te szolgádat FERENTZET Xave-
 riust !

Hogy tetézet érdeméért vegyen hótra után just :
 Ne érje bú bánat fejét e' Nagy lelku Papodnak !
 Menyekben lelje jutalmát midőn holtak támodnak.

11.

Az ő nagy's szép érdeméért jutalmazd meg Krisztusunk !
 Hogy ő velle egyetemben lássunk Téged Jezusunk !
 Ersekünkkel, Pásztorunkkal, Pásztoroknak Pásztorát !
 Hadd el ernünk holtunk után e' boldog és szent órát !

12.

Mondjunk egy szívvel minyájan : éljen Nagy Xave-
 rius !

A' ki minyájunk javáért gondos, nyughatatlan bus :

Íljen boldog e' világon boldogab a' menyekben,
A' ditsőit szentek között nyerjen laurust Egekben.

Schmidt János Nepomok
Diós-Győri Plébánus és Nemzeti
Oskolának Direktora.

* * *

Hont Vármegyébéli Csábrághi és Szitnyai Uradalmak Jegyző Könyvéből hírül adatik :

Hogy, mióta a' Szalatnyai Bor (Sós, vagy Savanyú) vizet az Orvosi Tudománynak érdemes Tanítója *Kütaibel* Ur Kém - eszközök által meg vizsgálta, 's belső tulajdonságait fel fedezte, azóta ezen gyógyító erővel bővölködő Forrásnak látogatói távolabb vidékekrül is elzundóknént nevedettek, és a' kik a' mi Bor vizünkkel illendő mértékben éltek, azok bizonyossan érzették annak reménlett halznát. — Az érdeklött megvizsgálás után bizonyossá tétetett az, hogy a' Szalatnyai Bor (Sós vagy Savanyú) víz Európának leg hathatóssabb Bor vizei közé számláltathatik, és hogy az ő gyógyító erejének a' Szelteri és Spaai bor vizek is elsőséget engednek; azért is különös tekintetet érdemelnek azon Orvosok, a' kik a' Szalatnyai Bor viznek tulajdonságait, már ez előtt is esmerték, és ezen áldott forrásnak Borostyánt készítettek, Nemes Neograd Tármegeének érdemes Orvosa Lipszky Ur, harmintz elztendeig folytatott szolgálattya alatt sok szép tapasztalásokat gyűjtöt, a' mellyekkel ezen víznek gyógyító tulajdonságait szembe tűnökké teszi. — Az ezen vízzel öszve elegyedett számtalan gyógyító szerek között, leg nagyobb figyelmetességet érdemel az állékony levegő, mellyet a' Chemikusok Szén' Savónak neveznek. — Az állékony levegő a'

rothasztó nyavalyáknak leg kellemetesebb orvossá, mert sebessen által-futván a' testet, a' mértékletes véle állás után hirtelen talpra állítja a' bágyatt embert. Ezen tulajdonsága a' *Szalatnyai* Bor Víznek arra int tehát, hogy kiki vigyázva, 's Orvosiának útmutatása szerént igya azt; még azomban a' víznek mikép 's mikor lehető használása eránt bizonyos bővebb útmutatás készíthetetik, addig a' közelibe lakó Vármegye Orvossai fogják a' betegeket tanátsokkal ápolgatni. — Hogy ha ezen vizet az Orvosnak meg határozott mértéke szerént iszja valaki: a' Gyomor-görtsöket, hurutokat, arány érből származott nyavalyákat szerentséssen meg orvosolja, felóldozza a' béleknek rekedéseit, 's helyre hozza a' rendetlen hó szám folyásból eredett terméketlenséget. Egy szóval, a' mi vizünk vizsza állítja a' belső részeknek fel bontott mozdulattya. — Mennyire javasoltatik némelly betegségekben a' Fördés, közönségesen tudja vagyon; minthogy tehát nyári időben az Orvosok töbnyire a' Borvizet javasollyák efféle haszonra: *Szalatnyán* is meg tétetek minden készültek, mellyek mellett egy tágas fürdő Ház építvén, ez által is utólérhetik a' Betegek a' lehetőségig eszközölhető ápolgatásokat. — És valóban, minthogy az adakozó Természet a' mi Bor vizünket a' leghathatóssabb Orvosi Szerekkel meg áldotta, és minthogy ennek savas részei az emberi Testre nézve különösen munkálkodnak, meg mutatta már a' Tapasztalás, hogy a' többször kidítsért Bor víz a' bőrnek külömbféle vizontagságait elhárítja, és valamint az *Cronicus* bőr nyavalyákat, úgy az meg gyökeresedett *Reumatismusokat* és az úgy nevezett Májfótokat is el üzi.

Hogy tehát a' mi vizünknek haszna a' szenvedő emberiségre mennél nagyobb kéméllyel terjedhesse: Ő Excellentiája Gróf *Koháry Ferentz* Ur, színte a' kút mellett egy alkalmas Vendégfogadót építtetett, 's arrul is méltóztatott gondoskodni, hogy a' Vendegeknek számára a' leg-tűrhetőbb áron szereztesse élelem. Melly végre a' Vendégfogadás szorosan le köteleztetett arra, hogy az étkekkel a' meghatározott (Limitált) áron tartozzon kinek kinek szolgálni. — Ide járalmég az is, hogy minekutánna Ő Excellentiája tsupán esméretes kegyességéből, 's felebaráttaihoz vonzó szeretetébül tetemes Költségeit a' Bor víznek megismérettetésére nem kéméllette: ennek meg hamisítása minden módon meg fog akadályoztatni, a' végre tehát azoktól ~~az~~ kereskedőktől, a' kik ezen vizet eddig hordóként a' leg távolabb lévő városokba elvitték, 's külföldi Bor-víz gyanánt üveg számba árulták, ezentúl a' hordóba való szedés meg fog tagadtatni.

A' közel lévő Földes Urak azomban, a' kik tulajdon számokra hordókkal vitetni akarnának, arra kéretnek, hogy az alkalmatosságot mindenkor valamelly esmértető jellel külgyék a' Forráshoz, a' hol egész készséggel és ingyen fog kívánságok tellyesítenni.

A' mi az árát ezen víznek illeti, minthogy különös ereje által majdán minden ezer Palacznak harmadrészét el pattantya, és egy egy Palaczk az Uraságnak is 12 krajtzárjába kerekedik, ezen felül, a' ládák, és Pestig való fuvar is költséggel járúlnak: Pesten minden, 20 Palaczkal megrakott ládatúl 8 Rh. forint fog vétetetni.

Hogy pedig kiki ezen Orvosi erejű vízhez

könnyen juthasson, mi azt a' maga valóságába fogjuk Peltre *Sinnerer* Kereskedőhöz által-tétetni, a' kihöz is, minthogy árútatását magára vállalta, már is több számú ládák elküldettek. A' távolabb fekvő városokból való Kereskedők is, a' kik ezen vízet meg szerezni akarnák, jelentéseikkel a' nevezett Pelti Kereskedőhöz utafitatnak.

H a t o d s z o r i T ú d ó s i t á s.

Galanthai Gróf F e k e t e F e r e n c z E ő N a g y s á g a, magát és minden birtokait önként sequestrum alá vetette, kinek is Administratorává nagy meltsóságú Illesházi Gróf Illés há z y I s t v á n E ő Cs. Kir. Felségének Kamerariuszá 's belső Titkos Tanátsofja és Tek. Liptó 's Trencsin Vármegyéknek örökös és Fő Ispánnya E ő Excellentiája tétetődött, 's abban Fels. Uruuk által is meg erőffitett. Arra való nézve, minekutánna a' nevezett Gróf Urnak Creditorai vagy már ki elegitettek, vagy a' végbe ment convocatoria által a' törvényeknek újjára utafitattak volna; valamint maga Gróf Fekete Ferencz U c E ő Nagyságának, úgy a' Sequestrum Administratora Mélt. Gróf Illés há z y I s t v á n E ő Excellentiájának nevekben is ennél fogva közösféggessen hirül adatik, hogy amannak, úgymint Gróf F e k e t e F e r e n c z E ő N a g y s á g á n a k, a' sequestrum természetéhez, és maga Administratorával kötött Tractájának 7-ik és 8-ik tizkelyeihez képest semmi jussa nints arra, hogy valakitől vagy költsön pénzt felvegyen, vagy jószágából leg kisebbet is vagy elzálogithasson, vagy mástól valamit vehessen, vagy valamit eladhasson, egy szóval, akarmi névvel nevezendő birtokára nézve (ide értvén a' taplalására ki rendelt költséget is, valakivel valamelly alkubá botsátkozhasson. In-

nen önként a' következik, hogy mind azok, a' kik az illy környülállások közt a' sequestrum alá tétetődött Gróf Urral, akarminémű név és szín alatt valamelly kötésre vagy egyezésre lépni bátorkodnak, az abból reájok következhető kárt egyenesen és egyedül magoknak tulajdonithatják. Költ Bécsben Aprilis 12-ik napján, 1805-ik esztendőben.

Harmadszori Tudósítás.

T. N. Vass Vármegyében Szombathelyen alól egy kis órányira a' Gyöngyös vize folyta, és a' tsinált út mellet fekvő *Kis-kajd* nevezetű *purum* Jószág, melynek minden szükséges Beneficiumja ezek, úgymint: Térös intravillanus fundusán lakó-hely, szép veteményes, mellette gyümölcsös kert — Majorja, a' hol elegendő tseléd épületek, pajták, istállók, birka, és Sertés aklok — A' Gyöngyös vizén 3 kerekű kőbűl épített, és cserép téglával födetett malom, mellette molnár ház — Az ország út mellett korcsma szükséges istállókkal együtt, szekér állás és Mészárszék — Termékeny, és első Classisú földjei, melyek mező, rét, és elegendő erdőből, mind öszve valami 600 hőlébűl állók — Saját földjein, és erdőjében elegendő pascuum, és még a' mellette való határban is ehez jussa vagyon —

Istenben boldogult T. N. *Svatic* Ur, és kedves hitvesfének Vidos Borbála Afiszonnak elmaradt árvái, és természetes Successori által árúban bocsájtatik. A' kinek vevésére kedve vagyon, a' Jószágot minden üdöben meg tekintheti, és ott a' közel lévő Atyafiakkal mingyárt ugyan alkuban ereszkedhetik, a' Contractusnak legális, és egyetemben véghez vitt subscriptiója, úgy a' jószágnak

szükséges bé vallása, és annak rende izerént való által adása pedig e' folyó Esztendőnek Julius hónapnak 2-ik napján, a' midőn tudniillik még a' távul lévő atyafiak is mind öfzve jönnek, minden hallufztás nélkül fog meg esni.

* * *

A' Füleki Uradalomban Neograd Vármegyében Jövő September hónapnak 9-ik napján fognak a' Vendégfogadók kortsmakkal együtt jövő 1806 Esztendőnek 1 ső Januarius hónapnak napjátúl számlálvan 6 következő Esztendőkre minden hozzá tartozandó földekkel kótya kevénye által Árendába botsajtatni, és ugyan

Füleki mező Városban két Vendégfogadó kortsmával együtt.

Csakanyháza nevű faluban egy kortsma.

Ipolynitrában — — — egy kortsma.

A' kinek a' feltételek eránt tudósítás szükséges magát az ugyan említett mező városban Füleken Galy Jánosnál Gróf Berchtold Antal Tisztartójánál jelentse,

Másodszori Hiradás.

Mélt. Gróf Amadé Ferencz Urnak Szeniczi Jöfzágában, nevezetesen a' Nagy Szombathból Holicsra menő útban lévő Szurovini Majorjában, a' Holicsi nyájbol, és egyéb leg-jobb fajtaból származott 2 — és 3 esztendős selyem kosok vannak naponként el-adók, egy egy 100 forinton. Az érdemes vevők, kik a' selyem birka szaporításban gyönyörködnek, jelenthetik ez eránt magokat a' Szeniczi Tisztartónál *Strisch Györgynél*.